

Entrevista a Josep M. Queraltó

El Dr. Josep M. Queraltó, actual president del Comitè de la Qualitat dels Laboratoris (LabSantPau) i del Servei d'Extraccions, va iniciar els seus estudis de Medicina el 1969, a la segona promoció de la llavors nova Universitat Autònoma de Barcelona que es va fundar a l'antic recinte de l'Hospital de Sant Pau. Es va especialitzar en Bioquímica i Anàlisis Clíniques durant la residència a l'Hospital. En acabar-la, es va incorporar com facultatiu adjunt al Servei de Bioquímica. Des de llavors, només amb l'excepció d'una curta estada a la Universitat de Virgínia dels EUA, ha desenvolupat la seva carrera professional a l'Hospital de Sant Pau des d'on ha pogut observar l'evolució rapidíssima d'aquesta especialitat. Enguany, proper a la jubilació, fa una mirada àmplia a l'especialitat i al Servei Hospitalari.

El Dr. Queraltó recorda com l'any 1977 va coincidir l'inici de la residència amb la incipient introducció dels primers instruments automàtics i, al començament dels anys 1980, dels primers ordinadors. Dues novetats que juntament amb la generalització dels procediments de control de qualitat, varen constituir tres revolucions professionals en el concepte de *Medicina de Laboratori*. Després vindrien altres revolucions tecnològiques (metodologies d'immunoanàlisi, separatives com la cromatografia, biologia molecular...) acompanyades de canvis de paradigma organitzatiu (gestió i administració, integració de sistemes, aplicacions mòbils...). En aquell moment s'havia viscut un moviment de dispersió centrífuga de les disciplines del Laboratori clínic impulsat, en gran part, pel progrés tecnològic i l'explosió del coneixement mèdic. Curiosament, aquest mateix progrés tecnològic, comú a totes les disciplines del Laboratori, ha tornat a concentrar, parcialment, l'àmbit del Laboratori. No hi són estranys factors com les grans crisis econòmiques del 1975 i del 2008, però també la progressiva consolidació de conceptes com la medicina basada en la prevenció, en l'evidència, en la sostenibilitat o la medicina de precisió... Avui coexisteixen enfocaments com la centralització i la deslocalització, el *small data* amb el *big data*, etc.

Durant aquest temps a Sant Pau el Dr. Queraltó també destaca el paper pioner que va tenir l'Hospital en el desenvolupament de l'especialitat: "Per posar un exemple de la força que tenia Sant Pau durant els anys 70 i 80 en l'especialitat cal recordar el paper que el director del Servei, el Prof. Enric Concustell va jugar en la creació de l'especialitat i que, en les Comissions Nacionals de l'Especialitat de Bioquímica, l'organisme que posa ordre en la formació d'aquesta matèria, durant molts anys, la meitat dels membres pertanyien a Sant Pau. Fins que es va assolir la globalització del sistema, vàrem ser líders. De fet des de l'any 1986 fins a 2014 l'Hospital hi va estar present amb al menys un membre". Tres facultatius de Sant Pau van ser presidents de la Societat Espanyola de Bioquímica Clínica (ara de Medicina de Laboratori), institució referent de l'especialitat que també es va fundar a Sant Pau. Així mateix es va impulsar des de l'Hospital la creació de l'actual Federació de Societats Europees de Medicina de Laboratori, de la que el Dr. Queraltó va ser el primer president electe, i l'Associació Catalana de Ciències del Laboratori Clínic.

El Dr. Queraltó fa una mirada enrere i assegura que: “Vaig trobar un Servei en formació en un Hospital en plena transformació i que, afortunadament, comptava amb un substrat de personal tècnic excepcional que era l’enveja del país. Amb pocs recursos humans i econòmics es va construir un Servei modèlic a l’Estat amb un nivell comparable als Laboratoris mèdics Europeus. Ara que em jubilo deixo un Servei modern, molt professional, amb potència a la recerca, tecnològicament actual, amb pes en el sector i en l’especialitat. Però també cal estar vigilant a les amenaces i canvis que s’originin al nostre entorn per tal de poder fer-ne front i assumir-los”.